

Zadanie 1. (0-4)

Do każdej z przedstawionych rzeźb dopisz imię odpowiadającego jej boga lub bogini greckiej.

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

Imię boga/bogini przedstawionego na ilustracji nr 1

Imię boga/bogini przedstawionego na ilustracji nr 2

Imię boga/bogini przedstawionego na ilustracji nr 3

Imię boga/bogini przedstawionego na ilustracji nr 4

...../4

Zadanie 2. (0-3)

Na podstawie tekstów wykonaj polecenie.

Tekst 1. Pseudo-Ksenofont, Ustrój polityczny...

Wydaje się słuszne, aby każdy miał dostęp do urzędów, czy to osiągalnych drogą losowania, czy też wyborów (...). Zresztą do takich urzędów, których pomyślne sprawowanie przynosi ludowi (...) bezpieczeństwo, natomiast nieudolne naraża go – lud nie rości sobie żadnych pretensji. Toteż nie uważają za wskazane, aby w wyniku losowania przypadały im strategie.

Źródło: M. Węcowski, *Starożytność klasyczna. Ćwiczenia źródłowe z historii dla szkół średnich*, Warszawa 1999, s. 180.

Tekst 2. Arystoteles, *Polityka*

Wszyscy urzędnicy są wybierani spośród wszystkich. Wszyscy panują nad każdym i każdy nad wszystkimi na przemian. (...) Urzędy nie są uzależnione od żadnego cenzusu majątkowego albo tylko od bardzo niskiego. Żadnego urzędu nie może ten sam człowiek dwa razy piastować albo też jest to dopuszczalne niewiele razy, albo w niewielu wypadkach, z wyjątkiem stanowisk wojskowych.

Źródło: Arystoteles, *Polityka*, ks. VI, rozdz. I, przekł. L. Piotrowicz, Warszawa 2003, s. 148.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Autor tekstu 1. opisuje ustrój starożytnej Sparty.	P	F
2.	Autor tekstu 2. opisuje ustrój starożytnej republiki rzymskiej.	P	F
3.	Oba teksty odnoszą się do rozwiązań ustrojowych typowych dla oligarchii.	P	F

...../3

Zadanie 3. (0-3)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

Tekst

Żadna z wojen, prowadzonych przez naród Franków, nie była bardziej uparta, zacięta i wyczerpująca. Sasi, jak niemal wszystkie ludy zamieszkujące Germanię, dzicy z natury, czcili demony i nienawidzili naszej religii, a nie było dla nich praw ani boskich, ani ludzkich (...). Podjęto więc wojnę, która trwała pełne trzydzieści trzy lata, prowadzona była przez obie strony z wielką zawziętością, ale Sasi ponieśli więcej szkody od Franków. (...) Dziesięć tysięcy mężczyzn z tych, którzy mieszkali po obu brzegach Łaby, razem z żonami i dziećmi zabrał [król] z ich siedzib i porozmieszczał w różnych stronach Galii i Germanii. Długoletnia wojna skończyła się tym, że Sasi przyjęli warunki, jakie król im postawił: wyrzekali się kultu demonów i starych ojczystych obrzędów, przyjmowali wiarę i sakramenty religii chrześcijańskiej.

Źródło: Einhard, *Życie...*, [w:] *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole...*, z. 4, oprac. J. Włodarczyk, Warszawa 1960, s. 4-5.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Autor tekstu jest poganinem.	P	F
2.	Tekst dotyczy okresu późnego średniowiecza.	P	F
3.	Polityka stosowana przez zwycięzcę wojny opisanej w tekście sprzyjała przejmowaniu przez Sasów elementów kultury Franków.	P	F

...../3

Zadanie 4. (0-2)

Spośród podanych poniżej wskaż władcę panującego chronologicznie najwcześniej i najpóźniej. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybranych władców.

4.1	Władca chronologicznie pierwszy	A	B	C	D	E
4.2	Władca chronologicznie ostatni	A	B	C	D	E

- A. Otton III
- B. Henryk II Święty
- C. Wacław II
- D. Jan Luksemburski
- E. Brzetysław I ks. czeski

...../2

Zadanie 5. (0-4)

Do każdego z podanych opisów dopisz nazwę właściwego urzędu.

- A. Od rządów Kazimierza Wielkiego urzędnik zajmujący się zarządzaniem finansami królestwa.

.....

- B. W XVI i XVII w. urzędnik królewski zajmujący się polityką zagraniczną państwa.

.....

- C. W okresie panowania Kazimierza Wielkiego urzędnik sprawujący sądy (także w tzw. sprawach gardłowych) i dbający w imieniu władcy o porządek publiczny oraz zarządzający dobrami królewskimi.

.....

- D. Od XVI wieku urzędnik pełniący nadzór nad wojskiem i dowodzący nim w razie nieobecności króla, symbolem jego władzy była buława.

.....

...../4

Zadanie 6. (0-4)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

Tekst. Relacja posła weneckiego Hieronima Lippomano

Polegając na licznej konnicy i widząc w niej dostateczną obronę przeciw napaści (...), Polacy nie dbają o twierdze i mieć ich u siebie nie chcą, z obawy, aby król trzymając w nich załogi nie ucisnął wolności i nie stał się samowładnym panem (...). Jakoż kiedy Zygmunt August kilka razy nalegał na sejmach, aby obwarowano Kraków, (...) Polacy zgodzić się na to nie chcieli i zawsze mu odpowiadali, że piersi polskie są dostateczne dla obrony ojczyzny. (...) Na tym męstwie, aczkolwiek niezaprzeczonym, nie wiem czy Polacy mający tak silnych ościennych nieprzyjaciół długo bezpiecznie polegać mogą. Dzielne jest bez wątpienia ich wojsko, bo krajowe a nie cudzoziemskie, bo w nim służy sama szlachta zazwyczaj bez żołdu, która bijąc się nie za pieniądze, ale za ojczyznę, za żony, za dzieci, za wolność, w najtrudniejszych razach i przed najliczniejszym nieprzyjacielem nigdy z placu nie pierzchła.

Źródło: *Relacje nuncjuszków apostolskich i innych osób o Polsce...*, wyd. E. Rykaczewski, t. I, Berlin-Poznań 1864, s. 254-260.

6.1. Podaj nazwę rodzaju wojska opisanego w tekście.

.....

6.2. Co oprócz przekonania o sile konnicy było przyczyną braku zgody szlachty na budowę obwarowań Krakowa?

.....
.....
.....
.....

6.3. Autor tekstu wspomniał, że wojsko polskie bije się „zazwyczaj bez żołdu”. W jakiej sytuacji król miał płacić szlachcie za służbę wojskową?

.....
.....

6.4. Rozstrzygnij, czy autor tekstu uważa, że wojsko polskie zapewnia krajowi bezpieczeństwo. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją odnosząc się do tekstu.

Odpowiedź: TAK/NIE

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

...../4

Zadanie 7. (0-2)

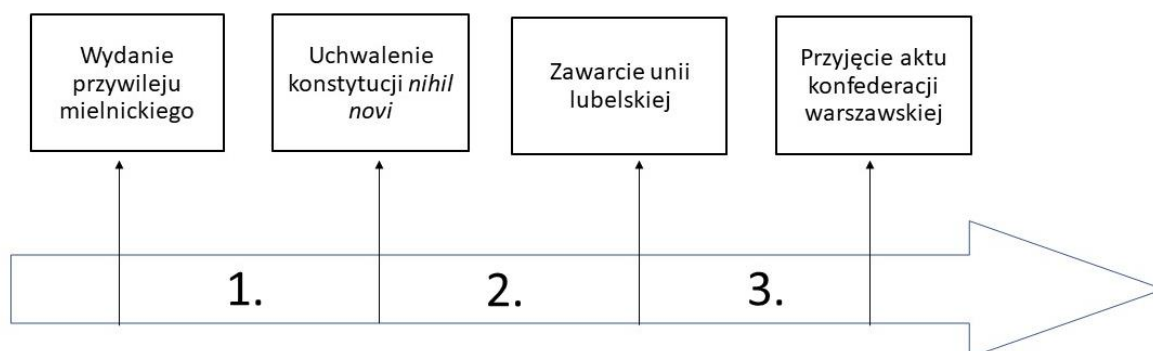
Na podstawie tekstu i taśmy chronologicznej wykonaj polecenia.

Tekst. Fragment relacji na temat ziem polskich

Zjazd senatorów i posłów zwany jest sejmem. (...) Co do miejsca, chociaż prawo przypisuje, aby sejm odbywał się w Piotrkowie, tam się jednak odbywa, gdzie królowi i innym zdaje się wygodniej (...) Król dawniej stanowił o wszystkim za zgodą senatu, posłowie ziemscy nie byli w innym celu wzywani na sejm, tylko aby imieniem szlachty zezwolili na podatek, do żadnej zaś innej rady przypuszczani nie byli. Lecz odkąd herezja rozwolniła węzły posłuszeństwa szlachty, posłowie nabrali takiej śmiałości, przywłaszczyli sobie taką władzę, że (...) nie dopuszczają przejść żadnemu prawu, na które by się wprzód nie zgodzili, grożąc, że prawu zapadłemu bez ich zezwolenia szlachta posłuszną nie będzie, dlatego król i senat chcąc co postanowić starają się zjednać wprzód na to przyzwolenie posłów, którzy dawniej żadnego prawie nie mieli znaczenia.

Źródło: *Wiek XVI-XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, Oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1999, s. 98-99.

Taśma chronologiczna

Rozstrzygnij, czy cytowany tekst powstał w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem 1., 2. czy 3. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją podając dwa argumenty.

Odpowiedź: okres 1./ okres 2./ okres 3.

Argumenty:

-
-

...../2

Zadanie 8. (0-1)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst.

A iż w Rzeczypospolitej naszej jest różność niemała w sprawie religii chrześcijańskiej, zabiegając temu, aby się z tej przyczyny między ludźmi niezgoda jaka szkodliwa nie wszczęła, którą po inszych królestwach jaśnie widzimy, obiecujemy to sobie (...), którzy jesteśmy różniący się w religii chrześcijańskiej pokój między sobą zachować, a dla różnej wiary i odmiany w kościele krwi nie przelewać ani się karać konfiskatą dóbr (...). Wszakże i przez tę konfederację naszą zwierzchności żadnej panów nad poddanymi ich, tak panów duchownych jako i świeckich nie kasujemy i posłuszeństwa żadnego poddanych przeciwko panom ich nie psujemy i owszem, jeśliby takowa samowola gdzie była pod pozorem religii, tedy jako zawsze było, będzie wolno i teraz każdemu panu poddanego swego nieposłusznego tak duchownego jak i świeckiego podług rozumienia swego karać.

Na podstawie: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Reformacja*, oprac. L. Szczucki, J. Tazbir, Warszawa 1960, nr 13.

Rozstrzygnij, czy w wyniku postanowień cytowanego tekstu chłopci mogli samodzielnie decydować o wyznawanej religii. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją podając dwa argumenty.

Odpowiedź: TAK/NIE

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...../1

Zadanie 9. (0-1)

Na podstawie mapy wykonaj polecenie.

Źródło: <http://wlpzpolskie.pl/index.php?etap=10&i=1242&nomenu=1>

Wskaż zdanie zawierające informację, którą potwierdzają informacje zawarte na mapie.

- A. Gminy żydowskie znajdowały się jedynie na terenach Korony.
- B. Na południu Rzeczypospolitej znajdowały się liczne skupiska wyznawców islamu.
- C. Na większości obszaru Wielkopolski przeważała ludność uznająca zwierzchnictwo papieża.
- D. Na terenach dawnego państwa krzyżackiego większość ludności stanowili wyznawcy kalwinizmu.

...../1

Zadanie 10. (0-5)

Na podstawie tekstów wykonaj polecenie.

Tekst 1. J. Bossuet o władzy królewskiej

Wszelka władza pochodzi od Boga (...). Monarchowie działają przeto jako sługi Boga i Jego zastępcy na ziemi (...) Monarcha nie potrzebuje przed nikim zdawać sprawy ze swych rozporządzeń. (...) Monarchy należy przeto słuchać jako sprawiedliwości samej, inaczej nie byłoby porządku ni końca sporów. (...) Kto nie jest posłuszny monarsze, nie może być odsyłany do innego trybunału, lecz nieodwołalnie jest skazany na śmierć (...). Nie ma władzy przymusu, której by podlegali monarchowie.

Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w tekstach źródłowych. Wypisy, t. 2.*, Rzeszów 1997, s. 12-3.

Tekst 2. Kazanie Jerzego Albrechta Denhoffa na temat władzy królewskiej

Primo: żeby był jako lew, co by to nie o pokojowych wczasach (...), ale z hetmanami o wojnach, z ministrami *status* o dobrze Rzeczypospolitej traktował, co by nie pierwej na głowę swoją wziął koronę niż szyszak, nie pierwej berło w rękę, niż szablę (...). *Secundo*: trzeba, żeby był jako kur* wspaniały, z lekkimi ludźmi nie konwersujący, o dobro pospolite czuły, sejmów, sejmików nie mieszający, żeby nigdy u niego nie była posępność, upór, zawziętość, ale żeby każdemu z poddanych swoich głosił, jako kur, dobry dzień. *Tertio*: trzeba, żeby był jako baranek (...) aby gdy mu co prawdę rzekną *principes senatus* [senatorowie], w niesmak to nie obracał, ale jako baranek łaskawie przyjmował. (...) by cierpliwie i o jednej godzinie przy podpisach siedział, aby się wygodziło obywatelom.

Źródło: R. Mączyński, *Konfesja św. Felicissimy patronki wolnej elekcji*, „Mówią Wieki”, nr 9, 1986, s. 25.

*kur - kogut

Rozstrzygnij, czy autorzy obu tekstów, tak samo postrzegają rolę władcy w państwie. Postaw tezę i ją uzasadnij, podając dwa argumenty odnoszące się do treści źródeł.

Teza:

.....
.....

Argumenty:

-
.....
.....
.....
.....
.....

■
.....
.....
.....
.....
.....

...../5

Zadanie 11. (0-4)

Określ, kiedy powstały przytoczone teksty źródłowe. Do każdego fragmentu dopisz odpowiadający mu wiek.

Tekst 1.

Ponieważ Ojciec Święty przez wydaną do wszystkich państw chrześcijańskich bullę, niebawnie [wkrótce] w państwach Rzeczypospolitej publikowaną być mającą, skonfiskował *institutum* [instytucje] zakonu ks. jezuitów, którzy w kraju (...) większą część edukacji, za pozwoleniem Rzeczypospolitej wieloma konstytucjami nadanym utrzymywali – więc ażeby z tych okoliczności Rzeczypospolita tak co do edukacji młodzi krajowej, jako też co do dóbr i majątków nie ponosiła uszczerbku, takowe czynimy rozrządzenie.

Źródło: M. Ferenc, *Epoka nowożytna. Teksty źródłowe. Tematy lekcji i zagadnienia do historii w szkole średniej*, Kraków 2001, s. 250.

Wiek

Tekst 2.

Zważając (...), że miasto Nasze stołeczne Warszawa, w którym już od kilku lat kwitną dwa oddzielne wydziały: Prawa – Administracji i Nauk Lekarskich najbardziej odpowiada zamiarowi Naszemu, ustanawiamy w nim Szkołę Główną, zaszczycając ją imieniem Królewskiego Uniwersytetu, składać się mającą z pięciu wydziałów, to jest: 1. Teologii, 2. Prawa i Nauk Administracyjnych, 3. Nauk Lekarskich, 4. Umiejętności Fizycznych i Matematycznych, 5. Nauk i Sztuk Pięknych (...).

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 27, Państwowy Zakład Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1958, s. 30.

Wiek

Tekst 3.

Również dla usunięcia wszelkich (...) niezgód i wszelkiej wrogości, która wzrastała często w latach ubiegłych (...) między najjaśniejszym Kazimierzem królem wspomnianym [oraz] poprzednikami jego, (...) z jednej strony a nami i poprzednikami naszymi, wlk. Mistrzami (...) z drugiej strony [postanawiamy]: ziemia chełmińska ze swymi grodami, miastami i miasteczkami oraz twierdzami, (...) oraz (...) cała ziemia pomorska w starożytnych swych granicach i ze wszystkimi grodami, miastami, miasteczkami, twierdzami w niej leżącymi, mianowicie Gdańskiem, Puckiem (...) oraz powszechną własnością zwierzchnią bezpośrednią i użytkową, wyłączną i mieszaną będą należały (...) do (...) najjaśniejszego Kazimierza króla i Królestwa Polskiego.

Źródło: historia.org.pl/2009/10/27/...

Wiek

Tekst 4.

My, Naród Polski, dziękując Opatrzności za wyzwolenie nas z półtorawiekowej niewoli, wspominając z wdzięcznością męstwo i wytrwałość ofiarnej walki pokoleń, które najlepsze wysiłki swoje sprawie niepodległości bez przerwy poświęcały, nawiązując do świetnej tradycji wiekopomnej Konstytucji 3-go Maja — dobro całej, zjednoczonej i niepodległej Matki-Ojczyzny mając na oku, a pragnąc Jej byt niepodległy, potęgę i bezpieczeństwo oraz ład społeczny utwierdzić (...) tę oto Ustawę Konstytucyjną na Sejmie Ustawodawczym Rzeczypospolitej Polskiej uchwalamy i stanowimy.

Źródło: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z..., nr 44, poz. 267.

Wiek

...../4

Zadanie 12. (0-3)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenia

Ilustracja. Cesarski krok.

Źródło: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b6954531r.item>

12.1. Podaj nazwę wydarzenia, do którego odnosi się ilustracja.

.....

12.2. Wymień dwa elementy graficzne plakatu i wyjaśnij znaczenie każdego z nich.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

...../3

Zadanie 13. (0-2)

Spośród zamieszczonych map wskaż tę, która ukazuje sytuację polityczną chronologicznie najwcześniejszą i tę, która ukazuje sytuację polityczną chronologicznie najpóźniejszą. W tabeli zaznacz litery, którymi oznaczono wybrane mapy.

13.1	Mapa chronologicznie pierwsza	A	B	C	D	E
13.2	Mapa chronologicznie ostatnia	A	B	C	D	E

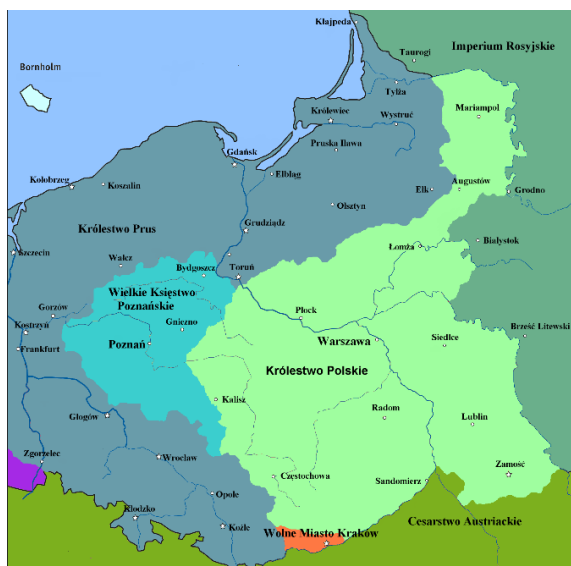
Mapa A.

Mapa B.

Mapa C.

Mapa D.

Mapa E.

Źródło map: domena publiczna. Wikimedia.

...../2

Zadanie 14. (0-1)

Zakreśl szereg, w którym naczelnicy wodzowie okresu powstania listopadowego i wojny polsko-rosyjskiej z 1831 roku uszeregowani są w odpowiedniej kolejności chronologicznej.

- A. gen. Józef Chłopicki – gen. Jan Skrzynecki – gen. Maciej Rybiński
- B. gen. Maciej Rybiński – gen. Józef Chłopicki – gen. Jan. Skrzynecki
- C. gen. Jan Skrzynecki – gen. Maciej Rybiński – gen. Józef Chłopicki
- D. gen. Józef Chłopicki – gen. Maciej Rybiński – gen. Jan Skrzynecki

...../1

Zadanie 15. (0-3)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst. Ukaz carski (fragmenty)

Artykuł 1. Grunta zostające w posiadaniu włościan (...) przechodzą na zupełną własność włościan w posiadaniu tych gruntów będących (...).

Artykuł 2. (...) włościanie uwolnieni raz na zawsze zostają od wszelkich bez wyłączenia powinności, jakimi na korzyść dziedziców obłożeni byli (...). Na przyszłość włościanie obowiązani są wносить do Skarbu za nabytą przez nich na własność ziemię podatek gruntowy tym ukazem ustanowiony (...).

Artykuł 9. Razem z gruntem przez każdego włościanina nabytym przechodzą na własność jego zupełną wszelkie znajdujące się na tym gruncie mieszkalne i gospodarskie budowle, a zarazem inwentarz gruntowy, jako to: bydło, robocze narzędzia, zasiewy.

Źródło: *Polska w latach.... Wybór tekstów źródłowych do nauczania historii*, red. A. Galos, Warszawa 1987, s. 15–16.

Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Cytowany dokument powstał w II połowie XVIII wieku.	P	F
2.	Cytowany dokument znosił pańszczyznę.	P	F
3.	Podobne w treści prawo uchwalono później na terenie Galicji.	P	F

...../3

Zadanie 16. (0-3)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenie.

Ilustracja. Obraz Johna Gasta *Amerykański progres*

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

16.1. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Obraz przedstawia

- A. proces powstawania kolonii brytyjskich w Ameryce.
- B. chrystianizację ludności indiańskiej w Ameryce.
- C. walki pomiędzy Indianami a Europejczykami.
- D. kolonizację ziem na zachodzie Ameryki.

16.2. Rozstrzygnij na podstawie obrazu, czy stosunek autora do przedstawionego procesu był pozytywny czy negatywny. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją odnosząc się do dwóch elementów graficznych obrazu.

Odpowiedź: POZYTYWNY/NEGATYWNY

Argumenty:

-
.....
.....
.....
.....
.....
-
.....
.....
.....
.....
.....

...../3

Zadanie 17. (0-2)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst. Fragment polskiego przewodnika turystycznego z roku 1914.

Polaków żyje tu stale około 20000. Wśród nich wielu polityków, urzędników ministerialnych i władz centralnych, około tysiąca młodzieży akademickiej i technicznej, trochę kupców i przemysłowców, reszta robotnicy. Najważniejsze stowarzyszenia: Biblioteka Polska i Strzecha w gmachu giełdy (...) grupują miejscową inteligencję (...). W karnawale odbywa się „bal mazurowy”, gromadzący głównie sfery poselskie, obywatelskie i wyższy świat urzędniczy (...). Kościół polski (...), Cerkiew unicka.

Źródło: *Przewodnik po ziemiach dawnej Polski, Litwy i Rusi*, ułożył M. Orłowicz, Kraków 1914, s. 119-120.

Rozstrzygnij, jakiego miasta dotyczy opis. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij ją podając dwa argumenty.

Odpowiedź: WIEDEN'/BERLIN

Argumenty:

-
.....
.....
.....
.....
.....
-
.....
.....
.....
.....
.....

...../2

Zadanie 18. (0-1)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenie.

Tekst. Fragment programu politycznego jednej z polskich partii politycznych.

Jako samodzielna partia [nasza], opierając się na zbiorowej akcji mas pracujących, dobijać się będzie:

A. pod względem politycznym

Samodzielnej Rzeczypospolitej demokratycznej, opartej na zasadach następujących:

- 1) bezpośrednio, powszechne i tajne głosowanie; prawodawstwo ludowe, pojmowane zarówno jako sankcja, jak i inicjatywa;
- 2) całkowite równouprawnienie narodowości, wchodzących w skład Rzeczypospolitej na zasadzie dobrowolnej federacji; (...)

B. pod względem ekonomicznym (...)

- 1) ośmiogodzinny dzień roboczy, stała 36-godzinna przerwa co tydzień;
- 2) minimum płacy robotniczej;
- 3) równa płaca dla kobiet i mężczyzn przy równej pracy (...)

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Kierunki polityczne w społeczeństwie polskim...*, oprac. I. Pietrzak-Pawłowska, Warszawa 1961, nr 44, s. 20 i n.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

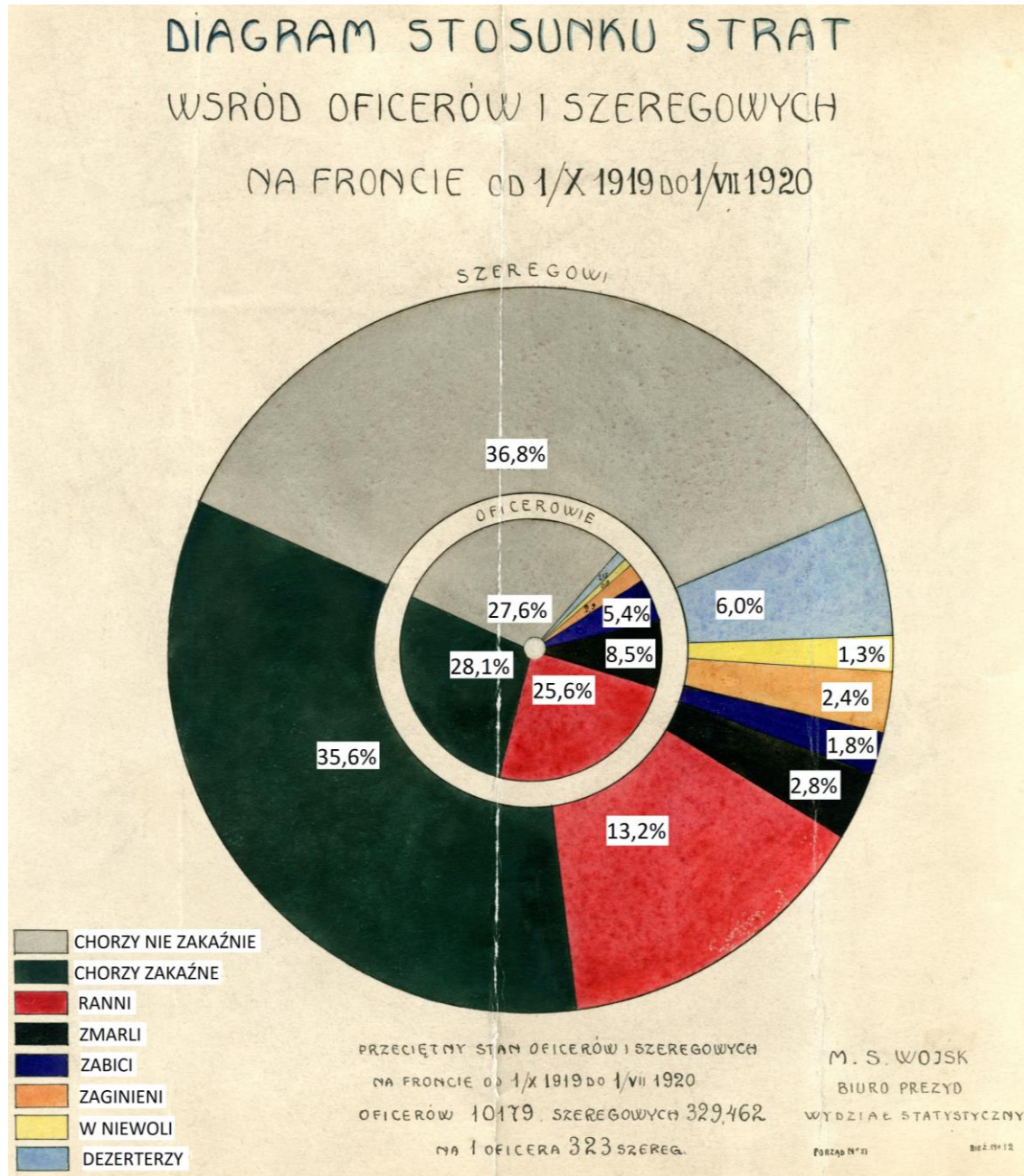
Powyższy program to program

- A. Polskiej Partii Robotniczej.
- B. Polskiej Partii Socjalistycznej.
- C. Polskiego Stronnictwa Ludowego.
- D. Socjaldemokracji Królestwa Polskiego i Litwy.

...../1

Zadanie 19. (0-4)

Na podstawie diagramu wykonaj polecenia.

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

19.1 Rozstrzygnij czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Wykres pokazuje straty poniesione w czasie trwania bitwy warszawskiej.	P	F
2.	Główną przyczyną niezdolności do walki wśród szeregowych były choroby.	P	F
3.	Ranni stanowili większy odsetek wśród oficerów niż szeregowych.	P	F

19.2 Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W okresie, którego dotyczy wykres doszło do

- A. zajęcia Kijowa przez wojska polskie i ukraińskie.
- B. tzw. buntu Żeligowskiego.
- C. bitwy warszawskiej.
- D. bitwy pod Ossowem.

...../4

Zadanie 20. (0-1)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

Tekst

Art. 44 ustawy z dnia 17 marca 1921 r. uzupełnia się następującymi końcowymi postanowieniami:

Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo w czasie, gdy Sejm i Senat są rozwiązane, aż do chwili ponownego zebrania się Sejmu (art. 25), wydawać w razie nagłej konieczności państwowej rozporządzenia z mocą ustawy w zakresie ustawodawstwa państwowego. (...) Ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, w czasie i w zakresie, przez tę ustawę wskazanych, jednakże z wyjątkiem zmiany Konstytucji.

Źródło: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z... r., nr 78, poz. 442.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Cytowany tekst to fragment dokumentu z roku

- A. 1919.
- B. 1921.
- C. 1926.
- D. 1935.

...../1

Zadanie 21. (0-3)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenie.

Ilustracja

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

Sformułuj główne przesłanie plakatu. Wymień dwa elementy graficzne wzmacniające jego przesłanie. Wyjaśnij znaczenie każdego z nich.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0-3)

Do każdego z podanych opisów dopisz nazwę miejscowości, w której odbyła się przedstawiona w nim bitwa z okresu II wojny światowej.

- A. Po 6 dniach straszliwych zmagani oddziały polskie zdobyły górę dokonując wyłomu w linii obrony przeciwnika. W bitwie [tej] poległo 860 żołnierzy i oficerów polskich, a prawie 3 tys. odniosło rany. Bitwa kryła sławą męstwo żołnierzy, w większości uratowanych z ZSRR, których wysiłek wzmagalo „pragnienie wybicia się na niepodległość”.

Nazwa bitwy:

- B. W przededniu konferencji Wielkiej Trójki Armia Czerwona zakończyła ofensywę jesienną, zajmując wreszcie Smoleńsk, a w 6 tyg. później Kijów. 12.X.1943 roku w bitwie (...) na Białorusi wzięła udział polska dywizja kościuszkowska, skierowana na najtrudniejszy odcinek walk, gdzie doznała ogromnych strat.

Nazwa bitwy:

- C. Napór na stolicę nieco zelżał w wyniku polskiego zwrotu zaczepnego. Dwa dni wcześniej wycofujące się z Kujaw i Wielkopolski armie znalazły się w rejonie Płocka i Łęczycy. Dowódca Armii „Poznań” gen. Tadeusz Kutrzeba chciał zaatakować tyły wojsk niemieckich. Atak ten zahamował błyskawiczną kampanię Hitlera.

Nazwa bitwy:

Opisy na podstawie: W. Roszkowski, *Historia Polski 1914-2015*, Warszawa 2018, s. 101, 147, 153-4, 164.

...../3

Zadanie 23. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W momencie wybuchu Powstania Warszawskiego premierem rządu polskiego na emigracji był

- A. gen. Władysław Sikorski.
B. Stanisław Mikołajczyk.
C. Tomasz Arciszewski.
D. August Zaleski.

...../1

Zadanie 24. (0-3)

Na podstawie ilustracji wykonaj polecenia

Ilustracja

Źródło: domena publiczna. Wikimedia.

23.1. Podaj nazwę wydarzenia, do którego odnosi się ilustracja.

.....

23.2. Wymień dwa elementy graficzne plakatu i wyjaśnij znaczenie każdego z nich.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 25. (0-2)

Na podstawie tekstu i ilustracji wykonaj polecenie.

Ilustracja. Plakat z 1951 r.

Napis na plakacie: Chwała Stalinowi – wielkiemu architektowi komunizmu!

Źródło: <https://properganderpressblog.wordpress.com/2017/06/20/stalin-poster-of-the-week-32-boris-belopolskii...>

Tekst. Referat Nikity Chruszczowa z 1956 r.

Zadaniem niniejszego referatu nie jest wszechstronna ocena życia i działalności Stalina. O zasługach Stalina napisano jeszcze za jego życia zupełnie wystarczającą ilość książek, broszur, studiów. Znana jest powszechnie rola Stalina w przygotowaniu i dokonaniu Rewolucji Socjalistycznej, w wojnie domowej, w walce o zbudowanie socjalizmu w naszym kraju. O tym wszyscy wiedzą dobrze. Obecnie chodzi nam o kwestię mającą ogromne znaczenie dla partii w teraźniejszości i w przyszłości – o to, jak stopniowo kształtował się kult osoby Stalina, który to kult stał się na określonym etapie źródłem całego szeregu niezmiernie poważnych i ciężkich wypaczeń (...) praworządności rewolucyjnej.

Wobec tego, że nie wszyscy jeszcze zdają sobie sprawę, do czego prowadził w praktyce kult jednostki, jak ogromną szkodę wyrządziło pogwałcenie zasady kolegialnego kierownictwa w partii i skupienie niezmierniej, nieograniczonej władzy w rękach jednej osoby, Komitet Centralny Partii uważa za konieczne podać do wiadomości XX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego materiały dotyczące tej sprawy.

Źródło: *O kulcie...*, Warszawa 1956, s. 3-4.

Rozstrzygnij, czy poglądy na temat Józefa Stalina wyrażone w teksie są zbieżne z poglądami wyrażonymi na ilustracji. Podkreśl właściwą odpowiedź a następnie uzasadnij ją, budując argument odwołujący się zarówno do elementów graficznych ilustracji jak i treści tekstu.

Odpowiedź: poglądy są zbieżne / poglądy nie są zbieżne.

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...../2

Zadanie 26. (0-3)

Określ, kiedy powstały poszczególne teksty. Do każdego fragmentu zakreśl dekadę XX wieku, w której powstał.

Tekst 1.

(...) nie trzeba ukrywać faktu, że zbrodniczy prowokatorzy wykorzystali istniejące bezsprzecznie bolączki i niezadowolenie w niektórych zakładach pracy z powodu trudności ekonomicznych (...) decyzja o poprawieniu tych błędów zapadła ze strony rządu i partii jeszcze kilka dni temu. (...) Krew przelana w Poznaniu obciążyła wrogie Polskie ośrodki imperialistyczne i reakcyjne podziemie, które są bezpośrednimi sprawcami zajść. (...) Każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie, w interesie klasy robotniczej (...).

Źródło: Wiek XX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, Oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S. Lenard, Warszawa 1998, s. 398.

Odpowiedź: lata 50. XX wieku / lata 60. XX wieku / lata 70. XX wieku / lata 80. XX wieku

Tekst 2.

Powodowani troską obywatelską uważamy, że Konstytucja i oparte na niej prawodawstwo powinny zagwarantować przede wszystkim następujące wolności obywatelskie:

- Wolność sumienia i praktyk religijnych. (...)
- Wolność pracy. (...)
- Wolność słowa i informacji. (...)
- Wolność nauki. (...)

Zagwarantowanie tych podstawowych wolności nie da się pogodzić z przygotowywanym oficjalnie uznaniem kierowniczej roli jednej partii w systemie władzy państwowej. Tego rodzaju konstytucyjne stwierdzenie nadawałoby partii politycznej rolę organu władzy państwowej, nieodpowiedzialnego przed społeczeństwem i nie kontrolowanego przez społeczeństwo.

Źródło: ... oraz inne dokumenty i wypowiedzi związane z obroną swobód obywatelskich..., oprac. J. Ptacek, Monachium ..., s. 3-4.

Odpowiedź: lata 50. XX wieku / lata 60. XX wieku / lata 70. XX wieku / lata 80. XX wieku

Tekst 3.

Obwieszczenie

Kierując się potrzebą zapewnienia wzmożonej ochrony podstawowych interesów państwa i obywateli, w celu stworzenia warunków skutecznej ochrony spokoju, ładu i porządku publicznego oraz przywrócenia naruszonej dyscypliny społecznej, a także mając na względzie zabezpieczenie możliwości sprawnego funkcjonowania władzy i administracji państwowej oraz gospodarki narodowej — działając na podstawie art. 33 ust. 2 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — Rada Państwa wprowadziła stan wojenny.

Źródło: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z... r., nr 29, poz. 154.

Odpowiedź: lata 50. XX wieku / lata 60. XX wieku / lata 70. XX wieku / lata 80. XX wieku

...../3

Zadanie 27. (0-2)

Na podstawie tekstów wykonaj polecenie.

- A. Przywódca Polskiego Stronnictwa Ludowego, premier rządu RP na uchodźstwie w latach 1943–1944. Po II wojnie światowej poseł na Sejm Ustawodawczy, wicepremier i minister rolnictwa w Tymczasowym Rządzie Jedności Narodowej.
- B. Minister obrony narodowej w latach 1968–1983, I sekretarz KC PZPR w latach 1981–1989. Pełnił funkcję przewodniczącego Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego. Prezydent PRL (następnie RP) w latach 1989–1990.
- C. I sekretarz KC PZPR w latach 1956–1970, I wicepremier i minister ziem odzyskanych w latach 1945–49. Poseł na Sejm Ustawodawczy oraz na Sejm PRL. W latach 1957–1971 członek Rady Państwa.

Każdej podanej w tabeli osobie przyporządkuj odpowiadający jej fragment biografii. Wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz jedną właściwą literę.

27.1	Wojciech Jaruzelski	A	B	C
27.2	Władysław Gomułka	A	B	C

...../2